

РЕШЕНИЕ

№ 59

гр. София, 17 септември 2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, НАКАЗАТЕЛНА КОЛЕГИЯ, първо наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесети май през две хиляди и двадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ГАЛИНА ЗАХАРОВА
ЧЛЕНОВЕ: РУЖЕНА КЕРАНОВА
ХРИСТИНА МИХОВА

при секретар МАРИЯНА ПЕТРОВА и с участието на прокурор НИКОЛАЙ ЛЮБЕНОВ разгледа докладваното от съдия ЗАХАРОВА наказателно дело № 232/2020 г. по описа на ВКС, първо наказателно отделение, като за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано на основание чл. 346, т. 1 от НПК по жалби на адв. К., защитник на подсъдимите Ц. Г. И. и В. Е. Б., подсъдимия Г. С. Д. чрез защитника му адв. К., подсъдимия Н. И. С. чрез защитника му адв. Ч., адв. Г., защитник на подсъдимата К. П. Я., и адв. Ц., служебно назначен защитник на подсъдимия Н. Н. Н., срещу присъда № 4 от 24.04.2019 г. на Апелативния специализиран наказателен съд (АСпНС), IV състав, постановена по ВНОХД № 156/2016 г. по описа на същия съд.

С касационните жалби на адв. К. са заявени всички касационни основания по чл. 348, ал. 1 от НПК. Присъдата на АСпНС е обжалвана в осъдителната ѝ част, с която е потвърдена първоинстанционната присъда, както и в частта, с която подсъдимите И. и Б. са признати за виновни от въззивния съд да са участвали в организирана престъпна група (ОПГ) заедно и с подсъдимия Н. Н.. Към ВКС са отправени искания в условията на алтернативност: да се оправдаят подзащитните й И. и Б., а ако касационният съд счете, че не са налице условията за това – да се произнесе по реда на чл. 354, ал. 1, т. 2 – 4 от НПК.

Защитникът адв. К. е изготвила и допълнения към жалбите (за подсъдимия И. – вх. № 2233/26.07.2019 г., за подсъдимия Б. – вх. № 2234/26.07.2019 г. по описа на АСпНС), а от адв. Й. и адв. П., също защитници на подсъдимия Б., е представено и допълнително изложение към касационната жалба (вх. № 2159/19.07.2019 г. по описа на АСпНС), в които процесуални документи са доразвити релевираните с жалбите на адв. К. касационни основания.

В жалбите и допълненията към тях, изготвени от адв. К., претенцията за наличие на касационния повод по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК е мотивирана преимуществено с твърдения, че: приетата за установена фактическа обстановка не съответствала на събраните доказателства; значително и неоснователно била надценена доказателствената стойност на събраните основно в хода на

досъдебното производство (ДП) доказателства; обвинителната теза била разколебана, но въпреки което подсъдимите И. и Б. били признати за виновни и осъдени. Сочи се, че при постановяването на атакуваната въззивна присъда били нарушени изискванията относно оценката на доказателствата и правилното формиране на вътрешното убеждение. Изложени са твърдения за наличие на противоречия в мотивите и превратно тълкуване на доказателства, тъй като Специализираният наказателен съд (СпНС) и АСпНС приели, че подсъдимият Б. се свързал с подсъдимия И. на неустановена дата през м. октомври 2011 г., но нямало категорични доказателства за обстоятелствата кога и къде се била осъществила срещата. Липсата на данни за точния момент на осъществяването на контакт между подсъдимите Б. (ръководител на групата) и И. (участник), както и на информацията относно техните конкретни договорки незаконосъобразно била интерпретирана като комуникация между посочените лица, на която било придадено значение на обективния белег структурираност на ОПГ. Съществено процесуално нарушение при оценката на доказателствения материал и формирането на вътрешното убеждение на съда представлявали и изкуствените връзки между подсъдимите, изградени на база преразказ на специални разузнавателни средства (СРС) и истории на непосочени информатори на оперативни работници. Оперативните данни не били проверени по съответния законов ред, с което била нарушена разпоредбата на чл. 106 от НПК. В мотивите на въззивната присъда имало вътрешно противоречие, тъй като подсъдимият Б. освен като ръководител, бил посочен и като организатор на ОПГ, за което нямал повдигнато обвинение.

Според защитника адв. К. престъплението по чл. 321 от НК било несъставомерно както от обективна, така и от субективна страна, тъй като липсвало изначално решение за осъществяване на престъпна дейност, обхващащо съзнание за принадлежност към групата. Елементите на престъплението по чл. 321 от НК били анализирани от теоретична гледна точка, но в съдебния акт липсвала подкрепящата ги фактическа конкретика. Инцидентните контакти и срещи, на които се позовал съдът, сочели на липса на трайни връзки между участниците и подсъдимите. Не бил категоричен изводът за авторството на деянието от страна на подсъдимите Б. и И., с което бил нарушен и принципът *in dubio pro reo*. Упрекът за превратен анализ на доказателствата е обоснован с твърдения, че съдът дал вяра на показанията на свидетелите в полза на обвинението, като кредитирал избирателно една част от показанията от ДП, добавил фрагменти от показанията, дадени пред съдия, като ги свързал с отделни хипотези от показанията, дадени на съдебна фаза. Изразено е съмнение относно свидетелската годност на определени свидетели (Г. И., С. М., Б. Т., Д. Е., М. С., Д. П., Д. Г., Д. К., Б. К.), чиито показания били приобщени по реда на чл. 281, ал. 4 вр. ал. 1, т. 1 и т. 2, пр. 2 от НПК и кредитирани изцяло, въпреки че същите били наркозависими по време на разпитите в досъдебна фаза. Незаконосъобразно били кредитирани дадените на досъдебното производство пред съдия обяснения на подсъдимата Я. и показанията на свидетели (Б. Т., К. Д., Д. Е., М. С., Д. П., Д. Г., Д. К., Б. Г.), въпреки че изяснили, че на досъдебната фаза се били подписали под изтръгнати насила и след упражняване на заплахи показания. В тази връзка

въззивният съд се задоволил само да отбележи, че не били налице данни за въздействие върху свидетелите. С това били нарушени основни принципи на наказателния процес по смисъла на чл. 7, чл. 11 и чл. 12 от НПК, тъй като без ясна обосновка за достоверни били приети единствено показанията, дадени пред разследващ орган в досъдебното производство. Свидетелят с тайна самоличност бил разпитан, без да се даде възможност да отговаря на въпроси на защитата, което представлявало ограничаване на правото на защита. Както разпитът на анонимния свидетел, така и приобщаването на свидетелските показания било в разрез с правото на ЕКПЧ, което изисквало всички доказателства да бъдат представени в публичен процес, в присъствието и с участието на подсъдимите. След приемането за изпълнение на присъдата, постановена в Република Сърбия досежно подсъдимия Б., той заявил пред въззивния съд, че желае делото да бъде върнато в първата инстанция, за да бъдат разпитани всички свидетели в негово присъствие. Въззивната инстанция не уважила това искане, с което допуснала съществено процесуално нарушение, довело до ограничаване правото на защита на подсъдимия да участва в наказателния процес, като задава въпроси на свидетелите. Твърдението на свидетеля с тайна самоличност, че парите се превеждали директно на подсъдимия Б., не било подкрепено нито с документи – извлечения от сметки, нито от показанията на свидетели, нито се споменавало, че тези пари са били превеждани от подсъдимия И.. Не било изпълнено задължението за обективно, всестранно и пълно изясняване на обстоятелствата по делото, защото сведения за съществуването на ОПГ с установена структура се съдържали само в показанията на анонимния свидетел и не били подкрепени от останалите доказателства. Неправилно били кредитирани показанията на св. К., който в периода 2002 – 2013 г. работел в ОДМВР – Бургас, БОП, с което била нарушена разпоредбата на чл. 117 от НПК. Напълно недоказан бил изводът, че св. Т. бил „дилър“ на подсъдимия И. и подсъдимия С., макар да заявил, че употребявал амфетамин, а не го е разпространявал. От доказателствата по делото не бил безспорно установен фактът, че подсъдимия И. държал наркотични вещества. По намерените и иззети веществени доказателства не били открити дактилоскопни следи, които да докажат по несъмнен начин, че подсъдимият И. е имал досег с иззетите наркотици. Дактилоскопна следа била открита и иззета единствено от външната страна на музикален диск, от което обаче не следвало че подсъдимият имал досег с иззетите наркотични вещества. Претърсването и изземването било извършено в жилище, наето от подсъдимия И., което не било негова собственост. Не била изключена обективната възможност наркотичните вещества да са били поставени в жилището от друго лице. Нямащо доказателства и че иззетите вещи били държани в изпълнение на решение на ОПГ.

По отношение на наведения довод за явна несправедливост се твърди, че наложените наказания на подсъдимите И. и Б. били явно несправедливи, тъй като били отчетени отегчаващи вината обстоятелства в разрез с правилата на закона (предишно осъждане за подсъдимия И., а за подс. Б. било посочено, че по негова вина не били спазени разумните срокове за разглеждане на делото без отчитане на факта, че същият е бил подложен на екстрадиционно производство, както и числеността на ОПГ – по отношение и на двамата подсъдими). Не бил отчетен

изключително дългият период, през който било разглеждано наказателното производство, извън рамките на разумния срок по КЗПЧОС, както и обстоятелството, че подсъдимият И. не е ставал причина за отлагане на делото.

В допълнението на адв. Й. и адв. П. към касационната жалба на подсъдимия Б. са залегнали съображения за допуснати абсолютни процесуални нарушения – незаконен състав на постановената от АСпНС присъда и липса на мотиви на въззивната инстанция, изготвени от състава, постановил присъдата. В допълнението са изложени доводи за ограничаване на процесуалните права на подсъдимия Б., по отношение на когото производството пред първата инстанция протекло при условията на чл. 269, ал. 3 от НПК. Същият участвал лично в съдебното производство пред въззивния съд, като отправил доказателствени искания, но те му били отказани. При прочита на съдебния акт се констатирала сериозна разлика по отношение дейността и участието на всеки от подсъдимите и правната им квалификация, което ограничило правата им да разберат точно и ясно на база на какви правни изводи са били осъдени и въз основа на какъв доказателствен материал бил постановен осъдителният съдебен акт. С диспозитива на постановената въззивна присъда подсъдимият Б. бил признат за виновен да е участвал в ОПГ, каквото обвинение по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. с ал. 1 от НК никога не му било повдигано, нито било осъществено изменение на обвинението по реда на чл. 287 от НПК. Алтернативно адв. Й. и адв. П. изтъкват и основанието по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК, тъй като от крайната дата на довършване на престъплението до постановяването на обжалваната присъда изминал продължителен период от време извън рамките на разумен такъв съгласно редица решения на ЕСПЧ и практиката на ВКС, като претендират неговото намаляване.

Всички касационни основания са заявени и в касационната жалба на подсъдимия Г. Д., подадена чрез упълномощения му защитник адв. К., конкретизирани в допълнение към касационната жалба (вх. № 2190/24.07.2019 г. по описа на АСпНС). Като съществени процесуални нарушения в жалбата са изтъкнати: нарушаване на основни принципи в наказателното съдопроизводство – чл. 13 от НПК (разкриване на обективната истина) от предходните две инстанции, чл. 18 от НПК (непосредственост) от първоинстанционния съд; липса на отговор на основното възражение на защитата, че преди началото на м. януари 2012 г. подсъдимият Д. не участвал в ОПГ и не познавал подсъдимия И. преди средата на м. декември 2011 г.; като квалифициращи обстоятелства досежно участието на подсъдимия Д. и другите подсъдими в ОПГ било посочено единствено, че групата била създадена с користна цел и с цел да върши престъпления по чл. 354а, ал. 2 вр. ал. 1 от НК, но не били посочени различните форми на изпълнително деяние, а били цитирани единствено съответните разпоредби от НК.

Неправилното приложение на материалния закон е мотивирано със съображения, че събраната доказателствена съвкупност била тенденциозно анализирана от съда, като от нея не можело да се направи извод за участието на подсъдимия Д. в ОПГ. В хода на съдебното следствие пред първостепенния и въззивния съд категорично се установило, че подсъдимият не познавал и нямал

какъвто и да е контакт с останалите подсъдими по делото, с изключение единствено на подсъдимата Я., с която контактувал по повод обитаването на една и съща квартира. Липсвали данни за конкретна деятелност на този подсъдим, както и доказателства за личностна идентификация на участниците в ОПГ, установяване на обективни техни прояви, свързани с конкретни техни действия, за да се приемело наличието на съпричастност към съответната организирана престъпна структура. Липсвали съставомерните белези „трайност“ и „продължителност“ на сдружението. Във връзка с „трайността“ на сдружението, в мотивите не били обсъдени събраните по делото писмени и гласни доказателства за участието на подсъдимия Д. в периода от м. декември 2011 г. до м. януари 2012 г. Освен от обективна страна, съставомерност на престъплението не можела да се изведе и от субективна страна, тъй като умисълът на подсъдимия не обхващал обстоятелството за участието му в престъпно сдружение, образувано и ръководено от подс. Б., насочено към държане с цел разпространение и разпространение на високорискови наркотични вещества без надлежно разрешение за това. Твърди се, че подсъдимият Д. не знаел за участието на останалите подсъдими в престъпното сдружение, както и за обстоятелството, че дейността на всеки от тях била насочена към постигането на предварително дефинирана обща цел – без надлежно разрешително да държат с цел разпространение и да разпространяват високорискови наркотични вещества на територията на гр. София и гр. Бургас и Бургаска област.

Касационният повод по чл. 348, ал. 5, т. 1 вр. ал. 1, т. 3 от НПК е мотивиран с доводи, че по отношение на този подсъдим не било взето предвид, че бил с необременено съдебно минало, добри характеристични данни и липса на доказани прояви на правонарушения. Не било отчетено в нужната степен, че наказателното производство продължило близо седем години не по вина на подсъдимите. Поради прекомерната продължителност на наказателното производство, наказанието на подс. Д. следвало да се определи при условията на чл. 55 от НК, като се спазят препоръките на ЕСПЧ по делата *„Димитров и Хамънов срещу България“* и *„Бочев срещу България“*, посочени като механизъм за компенсация.

В жалбата на подсъдимия Н. С., подадена чрез защитника му адв. Ч., също са заявени всички касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от НПК, като към ВКС в условията на алтернативност са отправени искания за отмяна на въззивната присъда и пълно оправдаване на подсъдимия или връщане на делото на досъдебното производство, или връщане за ново разглеждане от друг състав на СпНС със задължителни указания по приложението на закона, или изменение на въззивната присъда и намаляване на наказанието с приложение на института на условното осъждане.

В представеното допълнение към касационната жалба (вх. № 320/30.01.2020 г.) възражението за нарушение на материалния закон е аргументирано с неправилни правни изводи относно виновността на подсъдимия С.. В хода на развилото се наказателно производство и двете съдебни инстанции осъществили непоследователен, превратен и тенденциозен анализ на доказателствената съвкупност, което довело до неправилни фактически и правни

изводи, в резултат на което било формирано грешно становище за виновността на подсъдимия, довело до неговото осъждане. От събраните в хода на досъдебното производство и съдебното следствие доказателства не се установило по безсъмнен и категоричен начин, че подсъдимият С. участвал и ръководил ОПГ.

Касационният повод по чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК, подобно на жалбата на подсъдимия Д., е аргументиран с нарушаване на основни принципи на наказателното съдопроизводство (чл. 13 и чл. 18 от НПК). Изтъкнато е, че едва пред втората инстанция били внесени доказателства – два тома СРС, които следвало да са налични в кориците на делото и чрез тях следвало да се проверят събраните в хода на досъдебното производство гласни доказателства.

В случай, че се приемело, че този подсъдим е осъществил състава на престъпленията, за които е бил признат за виновен, наложеното му наказание е оценено като явно несправедливо. Не били взети предвид необремененото му съдебно минало, добрите характеристични данни, младата възраст, както и продължителността на наказателното производство – повече от седем години, която не можела да се впише в изискванията за бързина на наказателния процес и разумност на неговия срок предвид разпоредбата на чл. 6 от КЗПЧОС.

В касационната жалба на адв. Г., защитник на подсъдимата К. Я., са залегнали твърдения за допуснати процесуални нарушения в оценъчната дейност на съда, изразили се в изолирано и превратно тълкуване на доказателствения материал, довели до ангажиране на наказателната ѝ отговорност, въпреки липсата на категорични доказателства за нейна съпричастност към инкриминираното престъпление. Не било обсъдено подробно положението на зависимост на подсъдимата Я. от подсъдимия И. към 2012 г., както и обстоятелството, че двамата живеели в едно домакинство. Във връзка с авторството на деянието се сочи, че подсъдимата познавала част от групата, но не била наясно кой с какво се занимавал, поради които съображения към ВКС се отправя искане за отмяна на присъдата в частта, с която е потвърдена първоинстанционната присъда относно подсъдимата Я., и нейното оправдаване.

Твърдението за явна несправедливост на наказанието е мотивирано с доводи за чистото съдебно минало и младата възраст на подсъдимата, обстоятелството, че е майка на малолетно дете, за което се грижи сама, продължителния срок – повече от седем години след деянието, през който не е имала никакви провинения, „подвеждането“ ѝ от човек, с който имала интимна връзка и от който била зависима. С оглед тези съображения защитникът адв. Г. претендира определяне на наказанието по отношение на подсъдимата Я. в по-нисък размер, при условията на чл. 55 от НК и при приложение на чл. 66, ал. 1 от НК.

В касационната жалба на адв. Г., служебен защитник на подсъдимия П. Н., насочена срещу осъдителната част на присъдата, с която е бил признат за виновен да е участвал в ОПГ, са релевирани всички касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 – т. 3 от НПК, като към ВКС са отправени алтернативни искания за отмяна на атакуваната присъда и оправдаване на подсъдимия по повдигнатото му обвинение, изменение на присъдата или връщане на делото за ново разглеждане.

В представено допълнение към касационната жалба (вх. № 176/16.01.2020 г. по описа на АСпНС) са детайлизирани залегналите в жалбата оплаквания. Като съществени процесуални нарушения се сочат: липса на обективен, всестранен и пълен анализ на събраните по делото доказателства, с което е нарушен принципът за търсене на обективната истина по делото в съответствие със задълженията на съда по чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал. 5 от НПК; игнориране на показанията на свидетелите И., М., Г. и К. в частите, съдържащи оправдателни доказателства и съответно – кредитиране на показанията им в частите, подкрепящи обвинителната теза, с което съдът нарушил задължението си по чл. 305, ал. 3 от НПК. В обвинителния акт, в препратката по чл. 354а, ал. 2 вр. ал. 1 от НК, не било указано за извършването на какви точно действия била създадена, според обвинението, тази ОПГ. Признакът ”държане и разпространение на високорискови наркотични вещества на територията на гр. София, гр. Бургас и област Бургас“ липсвал в обвинителния акт, но присъствал в присъдата на АСпНС, с което по несъмнен начин било накърнено правото на подсъдимите, в частност на подсъдимия Н., да разбере в какво точно е обвинен.

Въззивната присъда била постановена в нарушение на материалния закон, тъй като от приобщените по делото доказателства не се установило подсъдимият да е познавал подсъдимия Б., още по-малко да е знаел, че Б. е ръководител на ОПГ, в която участва и той, както и да е познавал останалите участници в групата. Липсвали конкретни действия на подсъдимия Н. по участие, съпричастност и осъществяване дейността на ОПГ, поради което изводите на съда били декларативни и не изпълвали с фактическо съдържание хипотезата на престъпния състав, по който касаторът бил осъден. Абсолютно произволно бил посочен периодът на участието му в ОПГ, съвпадащ с момента на освобождаването му от затвора до последващото му постъпване в затвора за изтърпяване на друго наказание, като дори не било съобразено, че през част от този период подсъдимият Н. пребивавал във Федерална република Германия. Инкриминираното деяние не било съставомерно и от субективна страна, тъй като той нямал съзнание, че е бил част от ОПГ.

Досежно оплакването за явна несправедливост на наложеното на касатора Н. наказание защитникът поддържа, че същото не съответства на обществената опасност на деянието и деца, на смекчаващите отговорността обстоятелства, целите по чл. 36 от НК, дългият период (повече от 8 години), през който той не бил осъждан и срещу него не били образувани наказателни производства.

В саморъчно изложение (вх. № 2521/29.09.2019 г. по описа на АСпНС) подсъдимият Н. излага собственото си становище по отношение на фактите по делото, моли присъдата да бъде преразгледана, тъй като била издадена за назидание, както и поради предходните му осъждания. Моли за постановяване на оправдателна присъда или връщане на делото за ново разглеждане с възможност за сключване на споразумение.

В съдебно заседание на касационната инстанция подсъдимият Ц. И., редовно призован, не се явява. Същият е отбелязал на отрязъка на призовката, както и в изрично писмено изявление (вх. № 3492/18.05.2020 г. по описа на ВКС), че не желае да присъства при разглеждане на делото. Представява се от

упълномощен защитник, адв. К., която поддържа залегналите в касационната жалба и допълнението към нея искания.

Подсъдимият В. Б. и неговите упълномощени защитници адв. Й., адв. П. и адв. К. поддържат касационната жалба и допълнителните писмени съображения към нея.

Подсъдимият Г. Д. редовно призован, не се явява в съдебното заседание. Защитникът му адв. К. пледира за уважаване на жалбата и допълнението към нея.

Подсъдимият Н. С. и защитникът му адв. Ч. поддържат касационната жалба и допълнението към нея по изложените в тях съображения и молят да бъде уважена.

Подсъдимата К. Я., редовно призована, не участва лично в касационното производство. Представява се от упълномощен защитник адв. Г., която поддържа изложените в касационната жалба и допълнението към нея доводи и искания.

Подсъдимият Н. Н., редовно призован, не се явява. Неговият служебно назначен защитник адв. Г. поддържа залегналите в касационната жалба и допълнението към нея искания.

Представителят на ВКП предлага на съда да остави в сила атакуваната присъда, като преценява възраженията на подсъдимите и защитниците им за неоснователни. Излага съображения, че при разглеждане на делото и постановяване на въззивната присъда не са били допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и на материалния закон, анализът на доказателствения материал бил прецизен и обстоен, както и не било налице очевидно несъответствие между извършеното от всеки от подсъдимите конкретно престъпно деяние и наложеното му за това наказание.

Върховният касационен съд, първо наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и провери атакувания съдебен акт в пределите, очертани от чл. 347 от НПК, намери за установено следното:

С присъда от 4.02.2016 г., постановена по НОХД № 126/2014 г., Специализираният наказателен съд, XII състав, е признал:

- подсъдимия В. Е. Б. – за виновен в извършването на престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1, вр. ал. 1 от НК, за което при условията на чл. 54 от НК го е осъдил на девет години лишаване от свобода при първоначален строг режим;

- подсъдимия Н. И. С. – за виновен в извършването на престъпления по: чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК, за което при условията на чл. 54 от НК го е осъдил на пет години лишаване от свобода; чл. 354а, ал. 2, т. 1, пр. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 от НК, за което при условията на чл. 54 от НК го е осъдил на седем години лишаване от свобода и глоба в размер на 40 000 лв. На основание чл. 23, ал. 1 от НК съдът е определил по отношение на подсъдимия С. общо наказание в размер на седем години лишаване от свобода, което да се изтърпи при първоначален общ режим. На основание чл. 23, ал. 3 от НК е присъединил към определеното общо наказание лишаване от свобода наказанието глоба в размер на 40 000 лв.;

- подсъдимия Ц. Г. И. – за виновен в извършването на престъпления по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК, за което при условията на чл. 54 от НК го е

осъдил на шест години лишаване от свобода; чл. 354а, ал. 2, т. 1, пр. 2 и т. 4, вр. ал. 1, вр. чл. 29, ал. 1, б. „а“ и б. „б“ от НК, за което при условията на чл. 54 от НК го е осъдил на осем години лишаване от свобода и глоба в размер на 40 000 лв. На основание чл. 23, ал. 1 от НК съдът е определил по отношение на подсъдимия И. общо наказание в размер на осем години лишаване от свобода, което да се изтърпи при първоначален строг режим. На основание чл. 23, ал. 3 от НК е присъединил към определеното общо наказание лишаване от свобода наказанието глоба в размер на 40 000 лв.;

- подсъдимата К. П. Я. – за виновна в извършването на престъпления по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК, за което при условията на чл. 54 от НК я е осъдил на пет години лишаване от свобода; чл. 354а, ал. 1, пр. 4 от НК, за което при условията на чл. 54 от НК я е осъдил на шест години лишаване от свобода и глоба в размер на 40 000 лв. На основание чл. 23, ал. 1 от НК съдът е определил по отношение на подсъдимата Я. общо наказание в размер на шест години лишаване от свобода, което да се изтърпи при първоначален строг режим. На основание чл. 23, ал. 3 от НК е присъединил към определеното общо наказание лишаване от свобода наказанието глоба в размер на 40 000 лв.;

- подсъдимият Г. С. Д. – за виновен в извършването на престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК, за което при условията на чл. 54 от НК му е наложено наказание пет години лишаване от свобода при първоначален общ режим;

Подсъдимият Н. Н. Н. е бил оправдан по повдигнатите обвинения за извършени престъпления по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК и по чл. 354а, ал. 1, изр. 1, пр. 5, вр. чл. 18, ал. 1 от НК, а подсъдимият К. С. К. е бил оправдан по повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1, вр. ал. 1 от НК.

Съдът се е произнесъл по приложението на чл. 59 от НК и разноските по делото. С присъдата на СпНС са били отнети в полза на държавата иззетите по делото наркотични вещества, предмет на престъплението по чл. 354а от НК, а на основание чл. 53, ал. 1, б. „а“ от НК съдът е отнел веществени доказателства, собственост на подсъдимите, послужили за извършване на престъпленията, за които са били признати за виновни.

По протест на прокурор при Специализираната прокуратура и жалби на защитниците на подсъдимите В. Б. (адв. К.), Н. С. (адв. Ч.), Ц. И. (адв. К.), К. Я. (адв. Г.), Г. Д. (адв. Н.) е било образувано ВНОХД № 156/2016 г. по описа на АСпНС, като с атакуваната пред настоящата инстанция присъда № 4/20.04.2019 г. първоинстанционната присъда е отменена в частта, с която подсъдимият Н. Н. е бил признат за невиновен и оправдан по обвинението за извършено престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 от НК, както и в частта, с която подсъдимите В. Б., Н. С., Ц. И., К. Я. и Г. Д. са били признати за невиновни и оправдани по обвинението да са участвали заедно с подсъдимия Н. Н. в организираната престъпна група за периода от м. октомври 2011 г. до 20.06.2012 г., като вместо това АСпНС е признал подсъдимия Н. за виновен за извършено престъпление по чл. 321 ал. 3, т. 2 вр. ал. 2, вр. чл. 54 от НК и го е осъдил на лишаване от свобода за срок от пет години при първоначален строг режим за

изтърпяване на наказанието, като го е признал за невинен и го е оправдал по обвинението организираната престъпна група да е ръководена от К. К., а подсъдимите В. Б., Н. С., Ц. И., К. Я. и Г. Д. – е признал за виновни в това, да са участвали в организираната престъпна група за периода от м. октомври 2011 г. до 20.06.2012 г. заедно и с подсъдимия Н. по повдигнатото им в този смисъл обвинение по чл. 321 ал. 3, т. 2 и сл. от НК. Въззивният съд е изменил присъдата в частта относно солидарното приложение на чл. 189, ал. 3 от НПК, а в останалата част – е потвърдил атакуваната присъда.

Всички касационни жалби са подадени от процесуално легитимирани страни по чл. 349, ал. 3, вр. ал. 1, вр. чл. 253, т. 2 от НПК, в законоустановения от чл. 350, ал. 1 от НПК срок, срещу акт, подлежащ на касационно обжалване съгласно чл. 346, т. 1 от НПК.

Разгледани по същество, те са частично основателни.

1. Начинът, по който са изготвени касационните жалби, поражда за настоящата инстанция необходимост предварително да ги обсъди от гледна точка на съдържанието на формулираните в тях оплаквания срещу атакувания съдебен акт. В настоящото решение са възпроизведени максимално подробно залегналите в жалбите възражения, който подход не е самоцелен, а е предназначен да очертае ясно обсега и съдържанието на касационната проверка и нейните специфични задачи, като изключи произнасянето по невъзведени в закона касационни основания, каквито са необосноваността и непълнотата на доказателствата.

Прави впечатление, че аргументите на жалбоподателите в основната си част по съдържание са насочени срещу правилността на фактическите констатации на съда, въз основа на които са формирани изводите за наличието на съответните обективни и субективни елементи на инкриминираните по отношение на подсъдимите Б., И., Д., С., Я. и Н. престъпления.

Следва да се припомни, че контролът, който ВКС осъществява в настоящото производство, се разпростира само върху процесуалната законосъобразност на конкретните действия на съдебните инстанции по фактите по допускането, събирането, проверката и оценката на доказателствата по делото и правилността на формирането на вътрешното убеждение на решаващия съдебен орган. ВКС е имал възможност многократно и последователно да изтъква в решенията си, че проверява единствено юридическата правилност на съответните контролирани съдебни актове с оглед на изложената в тях фактическа обстановка, без да пререшава въпроса за достоверността на доказателствените материали, относими към предмета на доказване по конкретното наказателно дело. Вътрешното убеждение на инстанциите по фактите относно достоверността на доказателствените материали може да бъде оспорено и поставено под съмнение при касационния контрол, само когато са били нарушени наказателнопроцесуални норми, които регулират формирането му и гарантират неговата правилност. Ако такива не са допуснати, вътрешното убеждение на инстанциите по фактите е суверенно и неотменимо.

Тъй като фактическата необоснованост и непълнотата на доказателствата не са изведени като самостоятелни касационни основания за проверка на

въззивния съдебен акт, настоящият състав на ВКС не дължи отговор на редица възражения на касаторите, а именно:

- че приетата за установена фактическа обстановка не съответствала на събраните доказателства; че значително и неоснователно била надценена доказателствената стойност на събраните в хода на досъдебното производство доказателства; че обвинителната теза била разколебана, въпреки което подсъдимите И. и Б. били признати за виновни и осъдени; че не бил категоричен изводът за авторството на деянието в тяхно лице; че неправилно били кредитирани показанията на св. К. и пр. (отправени от адв. К.);

- че от събраната доказателствена съвкупност не можело да се направи извод за участието на подсъдимия Д. в ОПГ; че били направени грешни фактически изводи; че в хода на съдебното следствие пред първостепенния и въззивния съд категорично се установило, че подсъдимият не познавал и нямал какъвто и да е контакт с останалите подсъдими по делото, с изключение единствено на подсъдимата Я., с която контактувал по повод живеенето в една квартира; че липсвали данни за конкретна деятелност на този подсъдим, както и доказателства за личностна идентификация на участниците в ОПГ и установяване на обективни техни прояви, свързани с конкретни техни действия; че умисълът на подсъдимия Д. не обхващал обстоятелството за участието му в престъпно сдружение, образувано и ръководено от подс. Б., насочено към държане с цел разпространение и разпространение на високорискови наркотични вещества без надлежно разрешение за това; че той не знаел за участието на останалите подсъдими в престъпното сдружение, както и за обстоятелството, че дейността на всеки от тях била насочена към постигането на предварително дефинирана обща цел и др. (отправени от адв. К.);

- че били изведени грешни фактически констатации и неправилни правни изводи относно виновността на подсъдимия С. (адв. Ч.);

- че липсвали категорични доказателства за съпричастност на подсъдимата Я. към инкриминираното престъпление (адв. Г.);

- че не били събрани достатъчно доказателства, които убедително да сочат, че подсъдимият Н. е участвал в организирана престъпна група, че е познавал подсъдимия Б. и е знаел, че той ръководи групата, че се е познавал с останалите участници в групата и е съзнавал, че е част от трайно структурирано сдружение; че съдът се предоверил прекомерно на малкото данни, насочващи към наркотична зависимост на подсъдимия Н., вземането на наркотици заедно с някои свидетели по делото, познанството му с подсъдимия С.; че АСПНС предубедено игнорирал показанията на свидетелите И., М., Г. и К. в частите, съдържащи оправдателни доказателства, а ги кредитирал в частите, подкрепящи обвинителната теза (адв. Г.).

На следващо място, трябва да се отчита и принципното положение, че касационната проверка поначало се ограничава до конкретната проблематика, посочена в жалбата. Твърдения, че възприетата в мотивите на АСПНС фактическа обстановка не се основавала и противоречала на събраната по делото доказателствена съвкупност; че доказателствата били превратно и едностранчиво тълкувани; че доказателствените материали не били внимателно проверени и

съпоставени помежду си, нито пълно и задълбочено оценени поотделно и в тяхната съвкупност; че вътрешното убеждение на съда не било изградено на обективно, пълно и всестранно изследване на всички обстоятелства по делото и др., не съставляват годно основание за касационна проверка, и защото не са надлежно конкретизирани и мотивирани съгласно изискванията на чл. 351, ал. 1 от НПК. Те са формулирани декларативно, като обобщено разкриват единствено субективното несъгласие на касаторите с крайните осъдителни изводи на съдебния акт. Просителният пункт в жалбата логически се извежда от изложените в нея основания. За да може да изпълни процесуалната си функция, жалбата следва да съдържа обосновка в достатъчен обем – да конкретизира кои именно доказателства не са изследвани обективно, всестранно и пълно, кои доказателствени материали са останали необсъдени, кои са превратно преценени, кои обстоятелства са игнорирани и т. н. За разлика от контролираната инстанция по фактите, касационният съд не извършва всеобхватен служебен преглед на обжалвания съдебен акт, а съгласно чл. 347, ал. 1 от НПК се произнася единствено по възведените доводи, които трябва да са ясни и недвусмислено уточнени по съдържание. След като самите жалбоподатели не са изяснили в какво точно се състои недоволството им от съдебния акт и не са посочили конкретни доводи, които обосновават искането им, касационният съд няма правомощия по свой почин да замести тази непълнота по собствено усмотрение. Изключения от правилото, че касационната проверка не може да надхвърля рамките на доводите в жалбата, са процесуално допустими само в интерес на правосъдието, когато се касае до невъзведени особено съществени нарушения, които накърняват базисни човешки права, каквито нарушения в разглеждания случай не са допуснати.

С оглед изложеното, касационната инстанция има възможност да провери само спазването на процесуалните правила, гарантиращи правилното формиране на вътрешното убеждение на предходната инстанция при установяването на обстоятелствата, относими към предмета на доказване. Затова настоящият съдебен състав ще разгледа единствено залегналите в жалбите на касаторите конкретни доводи по оспорване на процесуалната законосъобразност на доказателствената дейност на въззивната инстанция при установяването на фактите в контекста на чл. 348, ал. 1, т. 2 от НПК.

2. Следвайки изложените по-горе критерии, се констатира, че в жалбите на касаторите, с които е сезирана касационната инстанция, се съдържат твърдения за нарушения на съдопроизводствените правила, които по своето съдържание могат да бъдат диференцирани като възражения за допуснати абсолютни процесуални нарушения – по чл. 348, ал. 3, т. 3 и т. 2, пр. 1 от НПК, и други, които се определят като относителни такива – по чл. 348, ал. 3, т. 1 от НПК.

2.1. По възражението на адв. Й. и адв. П., защитници на подсъдимия Б., за незаконност на състава на АСпНС, постановил атакуваната присъда:

Настоящият съдебен състав окачествява това оплакване за голословно, тъй като липсват индиции дори за различия или несъответствия в персоналия състав на съда, разгледал и решил делото, състоящ се поименно от съдиите

Румяна Илиева (председател) и Димчо Георгиев и Венелин И.ов (членове). Освен, че индицира прекомерен формализъм, възражението всъщност произволно се основава на несъщественото различие по отношение на номерацията на въззивния състав, участвал в съдебните заседания и постановяването на съдебния акт: в протокола от проведеното на 24.04.2019 г. съдебно заседание е вписан „трети въззивен състав“ на АСпНС, а в присъдата е отразен „IV състав“. За законността на състава е релевантно обстоятелството дали при разглеждането и решаването на делото са участвали персонално едни и същи съдии. В разглеждания случай по отношение на този факт липсва всякакво съмнение. Процесуалният закон изисква дейността по събирането и проверката на доказателствените материали и постановяването на завършващия съдебен акт – присъдата или решението – да бъдат осъществени от едни и същи лица, при това освободени от всякакви възможни външни въздействия, поставящи под съмнение тяхната обективност. Организационното обособяване на съдиите по състави или липсата на такова деление въобще в съответния съдебен орган е без всякакво отражение върху изискванията за законност.

2.2. Настоящият съдебен състав отчита за неоснователно възражението на адв. Й. и адв. П. за *липса на мотиви* към съдебния акт.

Това оплакване е формулирано като логическа последица от неоснователното твърдение за незаконен състав на съда, като касаторите всъщност недопустимо твърдят, че мотиви липсвали, тъй като не били изготвени от участвалия в съдебните заседания „трети въззивен състав“, а от „IV състав“, игнорирайки пълната персонална идентичност на членовете на състава. От друга страна, при внимателния прочит на мотивите на въззивната присъда се установява, че АСпНС в съответствие с изискванията на чл. 339, ал. 3 вр. чл. 305, ал. 3 от НПК е обсъдил необходимия обем от доказателствени материали, значими за правилното решаване на делото. При изготвянето на атакувания съдебен акт в частта му относно приетата фактическа обстановка не са допуснати съществени непълноти. Изложените от въззивния съдебен състав съображения в значителен общ обем от 171 страници съдържат пълноценен анализ и собствена преценка на доказателствените материали, напълно достатъчни за проследяване на процеса на формиране на вътрешното убеждение на съда. Липсата на мотиви като касационно основание предполага или отсъствието им въобще, или наличие на съществени непълноти, неясноти и вътрешнологически противоречия в изложената аргументация, пречатстващи установяването на волята на решаващия съдебен орган и проверката на вътрешното му убеждение, каквито хипотези не са налице в разглеждания случай.

2.3. Неоснователни са изложените твърдения на адв. К. за неяснота на обвинението, противоречие в мотивите и превратно тълкуване на доказателства, допуснати при извеждането на приетото от СпНС и АСпНС фактическо положение, че подсъдимите Б. и И. се свързали на неустановена дата през м. октомври 2011 г., въпреки обстоятелството, че нямало категорични доказателства за това кога и къде се била осъществила срещата.

Няма основания да се претендира неяснота на обвинението с оглед начина на определяне на времевите рамки на обвинението „от м. октомври 2011

г. до 20.06.2012 г.”. Съгласно принципните положения, застъпени в ТР № 2/2002 г. на ОСНК на ВКС (т.4.1. и т.4.2.), конкретизацията на престъпното деяние действително задължително изисква посочване на времето на извършването му. Темпоралната характеристика на деянието е негов необходим реквизит, включващ максимално възможна и точна установеност на момента на престъплението по дни, месец, година. В случаите обаче, когато точният момент на деянието не може да се установи прецизно, времето на престъплението може да се посочи и като по-обобщен период. За законосъобразното гарантиране на правото на защита на обвиняемия е необходимо да се изключат формулировки на обвинението, обхващащи недопустимо широки времеви рамки, които не предоставят никаква конкретна и точна информация за времето на деянието и блокират възможностите за адекватна защита. А разглежданият случай не е такъв – независимо от посочения по-обобщен начален период, през който е започнала продължената престъпна дейност на извършителите, без обективно да могат да бъдат уточнени конкретните дата и начин на „свързването“ между подсъдимите Б. и И., времевият диапазон на престъплението е уточнен достатъчно ясно. Посочването на ориентира „месец октомври 2011 г.“ като начален момент уточнява в достатъчна степен обвинението, като не препятства защитата на подсъдимите и не ги поставя в недопустимо положение да се защитават срещу практически неопределени периоди с неустановена дълготрайност.

Освен това с оглед липсата на данни за точния момент на осъществяването на контакт между подсъдимите Б. (ръководител на групата) и И. (участник), касаторите неоснователно оспорват заключението на предходните съдебни инстанции за проведена комуникация между посочените лица, от значение за структурираността на сдружението. Отсъствието на точни данни за първоначалния момент на осъществяването на контакта между подсъдимия Б. и подсъдимия И., липсата на конкретна информация за техните точни уговорки, обстоятелството, че част от ангажираните в престъпната дейност лица не са се познавали помежду си, не компрометират изводите относно ролите и връзките между участниците и достатъчно отчетливо очертаните „управленски“ и „изпълнителски“ нива в организацията, т. е. нейната структурираност. Структурираността на престъпната група, както и трайността ѝ, са елементи, очертани още към момента на възникването ѝ. Тези обективни признаци на формированието се дефинират не изключително с оглед конкретния начален момент на възникването на сдружението, а и в друг аспект – че от този момент нататък в поведението на съответните дейци се проявяват съгласуваните им воли за бъдещи относително продължителни, постоянни взаимоотношения, осъществявани при ясно разпределение на функциите. Т. е. от значение е, че след създаването на групата, в периода на съществуването ѝ, нейният ръководител и участниците в нея обективно са действали, обединени от съответната обща цел за реализиране на предмета на дейност. Трайността на групата и нейната структурираност могат да се проявят не само чрез „формални“ изрични уговорки, но и посредством реализираната от ръководителя и участниците последваща дейност, каквато обективно е била реално осъществена в разглеждания случай. Разкритото в хода на процеса обективно поведение на подсъдимите достатъчно

красноречиво свидетелства за отношенията между тях и конкретната роля на всеки един от подсъдимите.

2.4. Неоснователни са възраженията на адв. К., защитник на подсъдимия Д., и на адв. Г., защитник на подсъдимия Н., за неяснота на обвинението с оглед пропускане на прокурора да укаже в обвинителния акт за извършването на какви точно действия била създадена ОПГ. При прочит на съдържанието на обвинителния акт е видно, че твърденията на касаторите не отговарят на истината, защото в инициращия съдебното производство процесуален документ целта на сдружението е изписана словесно („... създадено с цел да вършат съгласувано на територията на гр. София, гр. Бургас и Бургаска област престъпления по чл. 354а, ал. 2 вр. ал. 1 от НК...“) и е отразена цифрово при посочването на правната квалификация на инкриминираното престъпление („по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. ал. 2 от НК“). Макар и лаконичен, обвинителният акт съдържа задължителните компоненти на обстоятелствената и заключителната му части, като в цялост отговаря на изискванията на чл. 246 от НПК и на основните указания, дадени с ТР № 2/2002 г. на ОСНК на ВКС. Касаторите неправилно считат, че обвинителният акт следва да съдържа стриктна конкретизация на съответните престъпления по чл. 354а, ал. 2 и ал. 1 от НК (придобиване, държане с цел разпространение, разпространение и пр.). Извършването на вторични престъпления от определен тип като цел на ОПГ не е инцидентна дейност по осъществяване на точно индивидуализирани конкретни престъпления, като за съставомерността на престъплението по чл. 321 от НК дори не е необходимо такива да бъдат осъществени. Затова за формулирането на обвинението е достатъчно да се посочи вида и характера на вторичните престъпления, с което обобщение не се накърнява правото на подсъдимите Д. и Н. да разберат в какво точно са обвинени. (В този смисъл вж. решение № 251 от 26.01.2018 г. по н. д. № 801/2017 г., П н. о. на ВКС).

2.5. Възражения за допуснато нарушение в съдържанието на атакувания съдебен акт на АСПНС, обуславящо ограничение на правото на защита на подсъдимите, в частност на подсъдимия Б., са отправени и от адв. Й. и адв. П.. Според защитниците с диспозитива на постановената въззивна присъда подсъдимият Б. бил признат за виновен да е участвал в ОПГ, каквото обвинение по чл. 321, ал. 3, т. 2 вр. с ал. 1 от НК никога не му било повдигнато, нито било осъществено изменение на обвинението по реда на чл. 287 от НПК.

Следствие на предприетото от въззивната инстанция осъждане на оправдания от първоинстанционния съд подсъдим Н. за участие в организираната престъпна група, съдът е преценил за необходимо да прецизира точния брой и персонален състав на групата и по отношение на деянията на останалите подсъдими. В атакуваната присъда на АСПНС (л. 1169 от ВНОХД № 156/16 г.) действително фигурира самостоятелен диспозитив, с който подсъдимите Б., С., И., Я. и Д. са признати за виновни в това „да са участвали в организираната престъпна група за периода от м. октомври 2011 г. до 20.06.2012 г. заедно и с подсъдимия Н. Н. Н. по повдигнатото в този смисъл обвинение по чл. 321, ал. 3, т. 2 НК“. Посочването на подсъдимия Б. като участник, а не като ръководител на групата, включваща, освен подсъдимите С., И., Я. и Д., и

подсъдимия Н., е формален процесуален пропуск, който няма характера на вътрешно противоречие във волята на съда. Не всяко нарушение на изискванията за точност и яснота на постановяваните в хода на наказателното производство актове е от категорията на абсолютните и автоматически води до отмяната им. За всеки конкретен случай следва да се преценява дали съответното нарушение реално има за последица ограничаване на правата на страните. Съдържанието на постановленията за привличане на Б. в качеството на обвиняем и на обвинителния акт, мотивите на първоинстанционната и въззивната присъда не оставят никакво съмнение, че престъпното поведение на подсъдимия Б. е субсумирано под състава на чл. 321, ал. 3, т. 1 вр. ал. 1 от НК с оглед позицията му на ръководител на организираната престъпна група. Несъответствието в посочения фрагмент на присъдата съставлява непрецизност на съдебния акт, която е пренебрежима, защото не предизвиква неяснота по отношение дейността и участието на подсъдимите и не се отразява върху дадения от въззивния съд правилен отговор на въпроса по чл. 301, ал. 1, т. 1 и т. 2 от НПК.

2.6. По възраженията на адв. К., защитник на подсъдимите Б. и И., за допуснати нарушения на чл. 7, чл. 11, чл. 12, чл. 13 и 14 от НПК; на адв. К., защитник на подсъдимия Г. Д., за допуснати нарушения на чл. 13 и 18 от НПК; на подсъдимия Н. С. чрез защитника му адв. Ч. за допуснати нарушения на чл. 13, чл. 14 и чл. 18 от НПК; на адв. Г., защитник на подсъдимата К. Я. за допуснати нарушения на чл. 14 от НПК; на адв. Г., защитник на подсъдимия П. Н., за допуснати нарушения на чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал. 5 от НПК:

Посочените оплаквания ще бъдат разгледани едновременно по отношение на всички жалбоподатели, тъй като в тази насока жалбите на защитниците съдържат идентични доводи.

Въз основа на съдържанието на инкорпорираната доказателствена маса въззивният съд е извел следните основни фактически положения, относими към преценката на обективната и субективна съставомерност на поведението на касаторите В. Б., Ц. И., Г. Д., Н. С., К. Я. и Н. Н. (л. 29 – л. 37 от мотивите на присъдата по ВНОХД № 156/2016 г. по описа на АСпНС, част IV):

Подсъдимият В. Б. (с прякори „Джуката” и „Грозния”) разпространявал наркотични вещества на територията на гр. София и гр. Бургас. Той се познавал с подсъдимия Ц. И. („Цецо”) от гр. Бургас, който също се занимавал с такава дейност – бил осъждан за държане на наркотични вещества и по чл. 354в, ал. 1 от НК.

През м. октомври 2011 г., след освобождаването му от затвора след изтърпяване на ефективно наказание лишаване от свобода, подсъдимият И. се свързал с подсъдимия Б. и започнал да се снабдява от него с наркотични вещества – хероин, амфетамин, метамфетамин, марихуана, които разпространявал на територията на гр. Бургас. Привлякъл към дейността и подсъдимия Н. С. (с прякор „Шопа”), който също получавал наркотични вещества от подсъдимия Б. и ги пласирал. Обикновено пратките с наркотични вещества били изпращани по автобуси, обслужващи линията София – Бургас, но имало и случаи, когато подсъдимият И. сам пътувал до гр. София и ги получавал лично.

Подсъдимият Б., освен че снабдявал подсъдимите И. и С. с наркотични вещества, контролирал дейността им, получавал доходите от продажбите, проучвал и предоставял информация за състоянието на пазара.

Подсъдимите И. и С., от своя страна, имали собствени „дилъри”, предимно наркозависими лица, на които предавали за непосредствено разпространение разфасовани на по-дребни дози наркотични вещества и от които впоследствие събирали печалбите от продажбите. Контактите между тях се осъществявали обичайно по телефона, рядко – и лично, като при договорките се използвали кодирани думи и фрази за обозначаване на наркотичните вещества и съответните количества.

Подсъдимият И. работел предимно с подсъдимата К. Я., негова интимна приятелка, и с подсъдимия Г. Д. (с прякор „Пишката”), на които лично предавал наркотичните вещества за разпространение, като в изолирани случаи и сам предоставял наркотични вещества на клиенти. Той използвал т. н. „работни квартири” (в гр. Бургас, ул. ... № ..., където пребивавал подсъдимият И.; ул. ... № ..., обитавана под наем от подсъдимия И. и подсъдимата Я.; кв. ..., бл. ... – жилището на св. В. П.; къща за гости в гр. Обзор, находяща се на адрес ...). Подсъдимият И. насочвал клиентите към адреса на квартирите, където дилърите предоставяли поисканите вид и количество наркотични вещества, приемали парите от продажбите и впоследствие ги отчитали лично на подсъдимия И. или чрез подсъдимата Я., която ги предавала на приятеля си или пък ги изпращала директно на подсъдимия Б. чрез системи за бързо разплащане, сочейки за „изпращач” и „получател” имена на подставени лица (свидетелите В. А., К. Р., И. К.). Наетата къща за гости в гр. Обзор подсъдимият И. обитавал сам, като държал там наркотични вещества, които впоследствие разпространявал сам или чрез дилърите си.

Другият основен „дилър” на подсъдимия И. бил подсъдимият Г. Д., който получавал по негово поръчение пратки с наркотични вещества, изпращани от подсъдимия Б. по автобуси, пристигащи от гр. София, продавал дози на клиенти за по 10 и 20 лв. На 29.01.2012 г. подсъдимият Д. бил задържан на автогара „Юг” в гр. Бургас при получаване на предназначена за подсъдимия И. пратка с наркотично вещество (150 грама амфетамин), скрито в плюшена играчка мече, по отношение на което деяние със споразумение, одобрено от РС – гр. Бургас, по НОХД № 2438/2012 г. се е признал за виновен в извършването на престъпление по чл. 354а, ал. 3, т. 1, пр. 1 от НК и е приел да изтърпи наказание лишаване от свобода за срок от 11 месеца, отложено на основание чл. 66, ал. 1 от НК за изпитателен срок от три години.

Измежду лицата, които подсъдимият Ц. И. снабдявал с наркотични вещества, бил св. Б. К. („Б.”), който бил задържан на 16.02.2012 г. с наркотични вещества. Същия ден бил задържан, а впоследствие осъден по НОХД № 717/2012 г. по описа на ОС – гр. Пловдив за престъпление по чл. 354а, ал. 1, пр. 1 от НК, св. Б. Г., когото подсъдимият И. изпратил да получи в гр. София закупените от него наркотични вещества – 10, 4944 грама хероин. На 18.04.2012 г. служители на РУП – Айтос задържали с наркотични вещества св. Б. Т., а на 29.05.2012 г. бил задържан и впоследствие осъден за престъпление по чл. 354а, ал. 3, пр. 2, т. 1 от

НК св. В. П. („В.“), чието жилище в гр. Бургас, ж. к. ..., било ползвано от подсъдимия И. за „склад“. На 27.06.2012 г. в наетата от подсъдимия И. къща за гости в гр. Обзор било извършено претърсване и изземване, като в сградата на II етаж били открити различни наркотични вещества – амфетамин (обект с нето тегло 112,80 грама, със съдържание на амфетамин 2%, на стойност 3 384 лева) и метамфетамин (обект с нето тегло 0,169 грама, със съдържание на метамфетамин 10%, на стойност 4,22 лв.; обект с нето тегло 0,150 грама, със съдържание на метамфетамин 17%, на стойност 4,75 лв.; обект с нето тегло 0,009 грама, със съдържание на метамфетамин 2%, на стойност 0,225 лв.; обект с нето тегло 0,058 грама, със съдържание на метамфетамин 10%, на стойност 1,45 лв.; обект с нето тегло 27,987 грама, със съдържание на метамфетамин 17%, на стойност 699,675 лв.). На 27.06.2012 г. при извършен обиск на подсъдимата Я. в дамската ѝ чанта били намерени наркотични вещества – 0,210 грама коноп със съдържание на активно вещество тетраhydroканабинол 2,80% на стойност 1,26 лв. и амфетамин с нето тегло 0,456 грама, със съдържание на амфетамин 10%, на стойност 13,68 лв.

Същия ден – 27.06.2012 г. – били задържани ръководителят на ОПГ подсъдимият В. Б. и участниците в нея – подсъдимите Ц. И., Н. С., К. Я., Н. Н., след което дейността ѝ била преустановена.

Така изложените факти са разкрити процедурно законосъобразно при съобразяване с изискванията на чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал. 5 от НПК, като не се констатират процесуални нарушения, които да доведат до съмнителност на осъдителните заключения на въззивния съд. Крайните изводи за поведението на подсъдимите са основани на обективна и логически издържана оценка на комплекса събрани по делото доказателства.

Като общ положителен коментар по отношение на дейността на въззивния съд по събиране, проверка и оценка на относимите към предмета на доказване по чл. 102 от НПК доказателствени материали следва да се отчете, че съставът на АСПНС с основание е разгледал деянието като цялостен процес, разгърнат в четири относително самостоятелно обособени насоки:

- дейността на подсъдимия Б. като лидер на престъпното сдружение;
- дейността на подсъдимите И. и С. като доверени фигури, ситуирани йерархично непосредствено под него;
- дейността на техните „дилъри“ – подсъдимият Г. Д. и подсъдимата Я. (по отношение на подсъдимия И.) и съответно подсъдимия Н. (по отношение на подсъдимия С.);
- поведението на други лица – свидетелите И., М., Г., К., Г., Т., П., А., Р., К. и други, които са пласирали наркотични вещества за „дилърите“, посочвали са фиктивно имената си за получатели и изпращачи на предназначените за подсъдимия Б. парични суми от продажбата на наркотици), сами са закупували наркотични вещества за собствените си нужди и др.

Спецификата на казуса се корени в това, че макар отделни и самостоятелно обособени, посочените доказателствени направления са свързани помежду си и взаимно се обуславят, очертавайки общата картина на деянието. Поради това делото не може да бъде правилно решено, ако поведението на

посочените лица се разглежда изолирано едно от друго, както претендират защитниците на касаторите Б., И. и С.. При решаването на делото контролираната инстанция успешно е избягнала самостоятелна оценка на тяхната дейтелност сама за себе си и не е игнорира фактичката и логическа съгласуваност помежду им. От друга страна, избраната конструкция на въззивния съдебен акт заслужава положителна оценка, и защото в същото време наличните доказателствени материали са анализирани поотделно и са конкретно съотнесени към индивидуалната дейтелност на всеки от подсъдимите.

Въззивният съд е изпълнил в пълен обем процесуалните си задължения за обективно, всестранно и пълно изследване на обстоятелствата по делото, относими към главния факт от предмета на доказване в процеса. Доказателствените материали не са анализирани едностранчиво, превратно или в разрез с правилата на формалната логика. При изследване на фактологията на деянието доказателствената съвкупност е била анализирана внимателно, като въпреки значителната отдалеченост във времето (2011 – 2012 г.) съдилищата, включително СпНС, са успели да пресъздадат максимално подробно картината на случилото се. При тези констатации относно процесуалната дейност и на двете съдебни инстанции по фактите, релевираните в касационните жалби на подсъдимите и техните защитници за допуснати процесуални нарушения при разкриването на обективната истина обективират единствено субективното им несъгласие с отхвърлянето на лансираната от тях защитна версия и с осъждането им, което не е законово основание за ревизия на проверявания въззивен съдебен акт.

Основна част от възраженията на защитниците на подсъдимите, преди всичко на Б. и И., обяснимо се свеждат до недоволство от дадената от съдилищата интерпретация на обясненията на подсъдимата Я. и свидетелските показания на анонимен свидетел № 1, както и на показанията на свидетелите Г., Р., А., К., И., М., Т., М. С., П., Е., които доказателствени средства са приети за основен източник на обвинителни доказателства срещу подсъдимите по въпросите за авторството и за цялостното им поведение. Настоящият съдебен състав в пълна степен споделя дадената от инстанциите по фактите оценка на тези доказателствени средства – че по съдържанието си те са годни да мотивират осъдителните изводи на атакуваната присъда. В разглеждания случай съдебните инстанции са процедирали по законосъобразен начин, като са кредитирали обсъжданите гласни доказателствени средства с убедителни съображения за обективната им кореспонденция с останалите доказателствени материали. Съдилищата са проверили и установили съзвучие на съобщените от подсъдимата Я. по реда на чл. 222 от НПК факти и обстоятелства, прочетени на основание чл. 279, ал. 1, т. 3 и 4, пр. 1 от НПК, относно снабдяването на групата, в частност на подсъдимия И., с наркотични вещества от подсъдимия Б. – чрез изпращането на пратки по водачи на автобуси по линията София – Бургас; конспиративния начин при осъществяването на доставките; взаимоотношенията между подсъдимия Б. и подсъдимия И. и между подсъдимия И. и С.; начина на отчитане на паричните средства – чрез системи за бързо разплащане, използвайки подставени лица (свидетелите К., Р. и А.). Тези данни подробно са съпоставени с показанията на

св. С., Т. и анонимен свидетел № 1; обясненията на подсъдимия Д., че е бил изпратен от подсъдимия И. да получи пратка на автогара „Юг“, когато е бил задържан с наркотично вещество, скрито в детска играчка мече; ВДС от експлоатираните СРС, установяващи проведени разговори между подсъдимата Я. и подсъдимия И. по повод движение на автобуси и посещения на автогарата; обстоятелствата, че у посочените от подсъдимата Я. лица – подсъдимия Д., св. В. П. („В.“) и св. Б. К. („Б.“) – действително са били намерени наркотични вещества, за което впоследствие са били и осъдени. Видно е от обстоятелствените съображения на въззивния съд, залегнали на стр. 60-65 от мотивите на присъдата на АСПНС, че отделните части от показанията на подсъдимата Я. са били последователно сравнявани с всички останали доказателствени източници, като са били кредитирани при преценка за съзвучие с тях.

Не се споделя от настоящата инстанция и доводът на касаторите, че фактологията на деянието е била незаконосъобразно изведена на база възпроизведени данни от СРС, показания на анонимен свидетел и прочетени свидетелски показания от досъдебното производство, депозирани пред разследващ орган при проведени разпити на свидетелите без участието на обвиняемите и техните защитници.

Анализът на съдържанието на подслушаната комуникация между подсъдимата Я. и подсъдимия И., подсъдимия С. и неустановено лице от мъжки пол, подсъдимата Я. и неустановено лице и множество други разговори, конкретно цитирани в мотивите на атакувания съдебен акт, със споменаване на думи като „пико“, „анфета“, „бялото“, „това“ – „шест от тва и един грам амфет“, „десятка“, „трийски“, „...абстиняга съм...“ и пр., недвусмислено потвърждават еднопосочните изводи и на двете предходни инстанции, че проведените разговори са касаели наркотични вещества. При обсъждането на информацията, придобита чрез СРС, съдилищата умело са се насочили към цялостния смислов контекст на употребяваните при разговорите думи и фрази, като са избегнали едноплатовата, буквална преценка на значението им. Не може разумно да се очаква лицата, обсъждащи специфична като настоящата престъпна фактология, да употребяват директно съответните думи с точния им смисъл. Енигматичният, конспиративен изказ е характерен тъкмо в рискови ситуации, при които се обсъжда противоправна тематика. Именно тълкувани в контекста на извършваната специфична престъпна дейност, използваните при разговорите евфемизми заместват действителните наименования на забранените субстанции.

Същественото е, че фактическите констатации на съдилищата не са изведени в нарушение на ограниченията на чл. 124, чл. 177, ал. 1 и чл. 281, ал. 8 от НПК единствено от съдържанието на придобитата чрез СРС информация, само въз основа на възпроизведените от анонимния свидетел факти, нито пък изолирано върху депозираните на досъдебното производство свидетелски показания.

За прецизност следва да се уточни, че процесуалният закон формално не забранява изрично осъждане въз основа на съвкупност от данни от специални разузнавателни средства, свидетелски показания, прочетени по реда на чл. 281, ал. 4 от НПК и показания на свидетел с тайна самоличност и/или на служител

под прикритие. Цитираните по-горе разпоредби въвеждат самостоятелно обособени законови забрани за постановяване на осъдителна присъда единствено на базата на доказателства, установени при отделно използване на СРС, разпит на свидетел с тайна самоличност или служител под прикритие, прочитане на показанията на свидетел по реда на чл. 281, ал. 4 от НПК. Принципната невъзможност за осъждане въз основа на съвкупност от доказателства, събрани както поотделно, така и чрез комбинация от посочените способи за доказване, произтича не от изрично регламентирана в НПК забрана, а от стандартите за справедлив процес по чл. 6 от ЕКЗПЧОС, в частност, необходимостта от събиране и проверка на доказателствата в публично съдебно производство в присъствието на привлечения към наказателна отговорност и осигуряване на „равенство на оръжията” – равни възможности на обвиняемия да се противопостави на обвинителната теза. (В този смисъл и решение на Конституционния съд № 10 от 28.09.2010 г. по конституционно дело № 10 от 2010 г., обн., ДВ, бр. 80 от 12.10.2010 г., се позовава на „духа на практиката на ЕСПЧ по чл. 6, т. 1, изр. 1 от КЗПЧОС”).

В настоящия казус ВКС не констатира нарушения на изискването за справедливо разглеждане на делото, макар осъдителната присъда срещу жалбоподателите да е основана и върху протоколи за веществени доказателствени средства, получени в резултат на прилагане на специални разузнавателни средства при използван оперативен способ подслушване, върху показания на свидетели, дадени на досъдебното производство, приобщени към доказателствения материал посредством техниката на чл. 281, ал. 4 от НПК, както и върху показанията на свидетел с тайна самоличност № 1. Въпреки отклоненията от принципа на състезателността, правото на касаторите, включително на подсъдимите Б. и И., защитниците на които отправят изрични възражения в тази насока, на справедлив процес не е накърнено. Законните им интереси са компенсирани в необходимата степен, тъй като както поотделно, така и в общата си съвкупност, резултатите от подслушването, показанията на анонимния свидетел и прочетените на основание чл. 281, ал. 4 от НПК свидетелски показания от досъдебното производство на свидетелите Б. Г., К. Р., В. А., И. К., Г. И., С. М., Б. Т., Е. Ч., Д. Е., М. С., Д. П., М. С., Б. К. съвсем не са единствените източници на обвинителни доказателства срещу осъдените жалбоподатели. Други подкрепящи обвинението доказателствени материали са подробно описани в съдебните актове на предходните инстанции, а именно:

- непосредствено депозирани пред първоинстанционния съд показания на свидетелите Б. Г. (депозирани в съдебно заседание, проведено на 29.10.2014 г., частично кредитирани), К. Р. (депозирани в съдебно заседание на 29.10.2014 г.), св. В. А. (депозирани в съдебно заседание на 20.01.2015 г.), И. К. (депозирани в съдебно заседание на 29.10.2014 г., частично кредитирани), М. М. (депозирани в съдебно заседание на 20.01.2015 г.), Г. И. (депозирани в съдебно заседание на 29.10.2014 г.), С. М. (депозирани в съдебно заседание на 20.01.2015 г., частично кредитирани), Б. Т. (депозирани в съдебно заседание на 8.04.2015 г., частично кредитирани), както и показанията му, дадени пред съдия, прочетени на основание чл. 281, ал. 1, т. 1 и т. 2, пр. 2 от НПК, М. В. (депозирани в съдебно

заседание на 8.04.2015 г., частично кредитирани), Д. Я. (депозирани в съдебно заседание на 1.06.2015 г., частично кредитирани), Н. Б. (депозирани в съдебно заседание на 8.04.2015 г.), К. Д. (депозирани в съдебно заседание на 8.04.2015 г.), З. К. (депозирани в съдебно заседание на 12.03.2015 г.), Е. Ч. (депозирани в съдебно заседание на 12.03.2015 г., частично кредитирани), Д. Е. (депозирани в съдебно заседание на 1.06.2015 г., частично кредитирани), М. С. (депозирани в съдебно заседание на 12.03.2015 г., частично кредитирани), Д. П. (депозирани в съдебно заседание на 12.03.2015 г., частично кредитирани), Т. Т. (депозирани в съдебно заседание на 12.03.2015 г.), Д. Г. (депозирани в съдебно заседание на 20.05.2015 г., частично кредитирани), както и показанията му, дадени пред съдия, прочетени на основание чл. 281, ал. 1, т. 1 и т. 2, пр. 2 от НПК, Д. К. (депозирани в съдебно заседание на 22.07.2015 г.), както и показанията му, дадени пред съдия, прочетени на основание чл. 281, ал. 1, т. 1 и т. 2, пр. 2 от НПК, К. К. (депозирани в съдебно заседание на 14.10.2015 г., частично кредитирани), М. С. (депозирани в съдебно заседание на 22.07.2015 г., частично кредитирани), Х. Г. (депозирани в съдебно заседание на 14.10.2015 г.), С. Г. (депозирани в съдебно заседание на 14.10.2015 г.), Б. К. (депозирани в съдебно заседание на 22.07.2015 г., частично кредитирани), З. Я. и П. М. (съдебно заседание на 29.01.2016 г.); изявленията на свидетелите С. и К. при проведените очни ставки (депозирани в съдебно заседание на 22.07.2015 г.);

- дадените непосредствено пред съда обяснения на подсъдимия К. К., депозирани в съдебно заседание на 24.11.2014 г., както и частично кредитираните обяснения на подсъдимите Н. С. (съдебно заседание на 24.11.2015 г.), Г. Д. (съдебно заседание на 29.01.2016 г.), Ц. И. (съдебни заседания на 24.11.2015 г. и на 29.01.2016 г.), К. Я. (съдебни заседания на 20.01.2015 г. и 24.11.2015 г.), както и обясненията ѝ от досъдебното производство, дадени пред съдия, прочетени на основание чл. 279, ал. 1, т. 3 от НПК;

- протоколите за претърсване и изземване от 27.06.2012 г. в апартамент, ползван от подсъдимия Н. С. (в гр. Бургас, ул. ...), в къща, ползвана от подсъдимия К. К. (в гр. Созопол, ул. ...), в стая на ... етаж от къща, ползвана от подсъдимия Ц. И. (гр. Обзор, ул. ...), протокол за личен обиск на подсъдимата К. Я. от 27.06.2012 г., протоколи за доброволно предаване от свидетелите Д. Г. и Д. К. и съответно приобщените посредством използваните способи за доказване веществени доказателства (мобилни телефони, СИМ-карти, найлонови пликчета, наркотични вещества, дактилоскопна следа от лявата длан на подсъдимия Ц. И. върху опаковка от CD и др.);

- резултатите от извършените множество разпознавания на лица;

- заключенията на назначените съдебнопсихиатрични, дактилоскопна, физикохимически и технически експертизи.

Поради това ВКС счита, че не са нарушени стандартите за честен процес съобразно изискванията на чл. 124, чл. 177, ал. 1 и чл. 281, ал. 8 от НПК показанията на анонимния свидетел, данните от специалните разузнавателни средства и, съответно, прочетените по реда на чл. 281, ал. 4 от НПК свидетелски показания да бъдат подкрепени и от други, различни по вид доказателства, като предпоставка за постановяване на осъдителна присъда.

Показанията от досъдебното производство на свидетелите, спрямо които е била приложена разпоредбата на чл. 281, ал. 4 от НПК, са оспорени от касаторите (адв. Г., адв. К.) и в друг аспект – с оглед тяхната допустимост, поради това, че част от тях са били отречени от свидетелите при разпита им в хода на съдебното следствие. В тези възражения прозира неправилното разбиране, че щом свидетелят се откаже пред съда от предходните си показания, те автоматично губят качеството си на годеи доказателствен източник. Следва да се припомни, че процесуалната техника на чл. 281, ал. 4 от НПК е предназначена за преодоляването на ситуации, при които между дадените пред органа на досъдебното производство без участието на обвиняемия и неговия защитник показания на свидетеля и тези, депозиранни от него пред съда, се констатират съществени противоречия, свидетелят отказва да даде показания или твърди, че не си спомня. Използването на това правомощие не е предоставено на усмотрение на съдебния орган, а с оглед изискванията на чл. 13, ал. 1 и чл. 107, ал. 3 от НПК се упражнява задължително при наличието на съответните предпоставки на чл. 281 от НПК, като законосъобразно прочетените показания имат доказателствена стойност. Като изрично предвидено от НПК изключение от принципа на непосредствеността, прочетените показания директно се включват в доказателствения материал и се анализират и преценяват като самостоятелна част от доказателствената съвкупност. Тъкмо защото прочетените показания имат самостоятелна стойност на доказателствен източник, в случаите, когато са отречени от свидетеля в хода на съдебното следствие, за съда възниква задължението да разкрие причините за противоречията, да ги отстрани в максимална степен и след внимателна преценка да установи кои са истинни – прочетените или непосредствено депозираните пред съда, а при декларирана липса на спомен – да изясни дали свидетелят си припомня случая, дали поддържа дадените пред органа на досъдебното производство, дали може да ги допълни или прецизира. Точно такъв законосъобразен подход са следвали предходните инстанции, за да кредитират с доверие прочетените на основание чл. 281, ал. 4 вр. ал. 1, т. 1 и т. 2, пр. 2 от НПК свидетелски показания от досъдебното производство на свидетелите Г., Р., А., К., И., М., Т., Ч., Е., С., П., С. и К..

При преценката на свидетелските показания, включително и на депозираните в различните фази на процеса, СпНС и АСпНС много обстоятелствено (стр. 56 – стр. 95 от мотивите на първоинстанционната присъда; стр. 69 – стр. 83 от мотивите на въззивната присъда) са изследвали всички релевантни за достоверността на доказателствените средства фактори – преди всичко кореспонденцията на изложените фактически данни с останалите доказателствени материали, съдържателната им информативност, подробност и категоричност, вътрешнологическата им последователност и безпротиворечивост и др. Надлежен и убедителен отговор е даден на възраженията на защитниците на подсъдимите за психическото състояние на наркозависимите и употребяващи наркотични вещества свидетели към момента на провеждането на разпитите им на досъдебното производство, както и за оказването на „натиск” от разследващите органи. Настоящата инстанция няма какво да добави към аргументацията на въззивния съд в тази насока. Приложените в съдебните дела

материали категорично сочат, че съставът на АСпНС е изяснил по категоричен начин въпросът с психическото състояние на свидетелите Д. Г., Д. П., Д. Е., Д. К., М. С., Х. Г., както и на подсъдимата К. Я. чрез назначените съдебнопсихиатрични експертизи. Изводите за свидетелска годност на Г., П., К. и С., въпреки констатираната у тях токсикомания към хероин, са законосъобразно от процесуална гледна точка базирани върху заключенията на вещите лица, като по отношение на свидетелите Е. и Г. е било установено, че са психично здрави, без болестни зависимости, а по отношение на подсъдимата Я. – че е емоционално нестабилна личност, в състояние да възприема и запаметява факти и обстоятелства, отнасящи се към воденото дело, и да дава обяснения за тях, без пречки за пълноценно участие в наказателното производство. Проучен е бил и въпросът за оказано на свидетелите неправомерно въздействие от страна на разследващите органи, доказателства за оказването на каквото не са били открити от съда, а не са били конкретизирани и от страна на подсъдимите.

Касационният съдебен състав не приема и възражението, че връзките между подсъдимите били „изкуствено” изградени на база „преразказ на специални разузнавателни средства и истории на непосочени информатори на оперативни работници”, възпроизведени чрез показанията на свидетелите К. К. и М. С., служители на ОДМВР–Бургас, БОП. Контролираният съд, както и първоинстанционният, са анализирали оспорените от защитата свидетелски показания от гледна точка на формалната им допустимост, а също и с оглед съдържателния им принос за разкриването на фактическата обстановка, като правилно са ги третирали за годни източници на доказателства в кредитираните части. И двете съдебни инстанции изрично са отразили в мотивите на присъдите си, че по отношение на тези свидетели, не съществуват пречки по чл. 118, ал. 1 и ал. 2 от НПК, както и че в доказателствената съвкупност са включени единствено онези части от показанията, съдържащи относими към предмета на доказване факти и обстоятелства, възприети пряко и лично от свидетелите, касаещи периода от есента на 2011 г. до задържането на подсъдимите. В съдебните актове е специално отразено разбирането на съставите за недопустимост на заместването на първични доказателства с деривативни, поради което свидетелските показания не са кредитирани относно информацията, станала известна на свидетелите във връзка с експлоатацията на СРС. Също така законосъобразно в процесуален план са игнорирани и показанията на свидетелите в частите им относно базираната на „оперативни източници” непроверима информация, по отношение на която е отчетено, че съдържа сведения, предоставени от други, неизвестни лица.

Защитниците на подсъдимия Б. неоснователно претендират нарушение на минималните гаранции за справедлив процес с оглед „лишаването” на подсъдимия от възможността да постави въпроси на свидетеля с тайна самоличност. Ограниченията на принципите на публичност, устност и състезателност при разпита на свидетеля с тайна самоличност се компенсират до известна степен от задължението по чл. 141, ал. 2 от НПК ръководно-решаващия орган в съдебното производство да предяви незабавно протокола за разпит на свидетеля без неговия подпис на страните, които могат писмено да поставят

въпроси на свидетеля. В разглеждания казус тази възможност действително не е била използвана от подсъдимия Б., но по обективни причини, несвързани с процесуалната деятелност на съда – поради отсъствието на подсъдимия при провеждането на първоинстанционното съдебно производство и задочното му приключване. Тази хипотеза не може да се третира като процесуален пропуск, още повече от категорията на съществените процесуални нарушения. Укриването на подсъдимия Б. (след внасянето на обвинителния акт в съда и връчването на препис от него на подсъдимия, редовното му призоваване за първото по делото съдебно заседание и представянето на доказателства – болничен лист – за наличието на уважителна причина за неявяването му в насроченото заседание) е станало причина първоинстанционното съдебно производство спрямо него да бъде приключено при условията на чл. 269, ал. 3, т. 2 от НПК. С действията си по отклоняване от наказателното преследване по същество подсъдимият Б. е манифестирал отказ от лична защита пред първата инстанция, в т. ч. и по отношение на възможността да поставя въпроси на тайния свидетел по реда на чл. 141, ал. 2 от НПК. Целенасочените му действия по укриване и впоследствие – по напускане на територията на РБ се окачествяват като процесуално незаконосъобразно поведение, от което касаторът не може да черпи права и да претендира ограничаване на правото на защита.

В заключение, посочените дотук аргументи обуславят категорична констатация, че вътрешното убеждение на АСпНС при установяване на приетата фактология на деянието е правилно формирано и убедително мотивирано съобразно изискванията на чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал. 5 от НПК. Щом не са допуснати процесуални нарушения при осъществяването на конкретните действия на съдебните инстанции по допускане, събиране, проверка и оценка на доказателствата по делото, вътрешното им убеждение не може да бъде оспорено, нито заместено.

3. Касационният съдебен състав не констатира наличието на претендирания от касаторите повод по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК. При възведени самостоятелни възражения за нарушения на закона касационната проверка принципно се свежда единствено до проверка на съответствието на правните изводи с приетите за установени факти. Това положение поначало предполага съгласие на оспорващата страна с фактите, приети за установени от въззивния съд. При внимателното проследяване на възпроизведеното по-горе съдържание на жалбите обаче е видно, че и претендираното основание по чл. 348, ал. 1, т. 1 от НПК преимуществено е мотивирано със съображения за неправилна интерпретация и оценка на доказателствените материали и непълнота на доказателствата и се основава на субективното несъгласие на жалбоподателите с осъждането им, което не съставлява касационно основание.

В пределите на установените и доказани фактически положения въззивният съд е приложил правилно материалния закон. Законосъобразно и в съгласие с практиката на ВКС е прието, че поведението на подсъдимия Б. осъществява от обективна и субективна състава на престъплението по чл. 321, ал. 3, т. 1, вр. ал. 1 от НК, на подсъдимия С. – по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК и по чл. 354а, ал. 2, т. 1, пр. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 от НК; на подсъдимия И. –

по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК и по чл. 354а, ал. 2, т. 1, пр. 2 и т. 4, вр. ал. 1, вр. чл. 29, ал. 1, б. „а“ и б. „б“ от НК; на подсъдимата Я. – по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК и по чл. 354а, ал. 1, пр. 4 от НК; на подсъдимия Д. – по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК; на подсъдимия Н. – също по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК. Изложените в тази насока обстоятелствени съображения от въззивния съд в мотивите на атакуваната присъда почиват на вярно разбиране на закона, изведени са в съгласие с практиката на ВКС и изцяло се споделят от настоящия съдебен състав, като не съществува необходимост да бъдат преповтаряни.

4. Касационната инстанция преценява като основателни възраженията на всички касатори за явна несправедливост на наложените наказания.

При индивидуализацията на наказанията на всички подсъдими въззивният съд е допуснал еднотипни грешки, довели до явна несправедливост по смисъла на чл. 348, ал. 5, т. 1, вр. ал. 1, т. 3 от НПК.

Видно от залегналата в мотивите на въззивната присъда аргументация (л. 1304 – л. 1335 от ВНОХД № 156/2016 г.) съставът на АСПНС поначало законосъобразно е изключил от очертаната от първоинстанционния съд съвкупност от отегчаващи обстоятелства приетата завишена обществена опасност на извършените престъпления с оглед засегнатите обществени отношения, а по отношение на подсъдимия Б. – йерархичното място на ръководител, което е заемал в създадената престъпна структура, както и недобросъвестното му процесуално поведение, изразило се в укриването му от органите на съдебната власт. Правилните съображения в тази насока обаче не са намерили реално отражение върху отмерените от СпНС крайни размери на наложените на подсъдимите наказания.

В същото време към отегчаващите обстоятелства незаконосъобразно са били причислени създаването (по отношение на подсъдимия Б.), респ. участието на останалите подсъдими С., И., Я., Д. и Н. в организирана престъпна група с користна цел, наред с целта да вършат престъпления по чл. 354а, ал. 1 и ал. 2 от НК, както и големия брой членове на престъпното сдружение. Твърденията за създаване на престъпната група от страна на подсъдимия Б. са извън обхвата на конкретното му обвинение за ръководене на ОПГ, както и вменената користна цел е „обстоятелство, което не е инкриминирано от обвинението“ според изричната констатацията на самия въззивен съд. Тези факти не съставляват фактори, относими към тежестта на наказателната отговорност на подсъдимите, защото не присъстват в обвинителния акт, за първи път се изтъкват в мотивите на постановените присъди, като недопустимо влошават положението на касаторите, без да са били предмет на обсъждане и юридическа преценка. Що се касае до числеността на престъпната група, настоящата инстанция счита, че общият брой на членовете му – шест лица – обективно не може да бъде преценен като значителен и обуславящ по-тежка наказуемост на подсъдимите.

Неизчерпателно е очертана и съвкупността от смекчаващи обстоятелства, като не са зачетени като такива:

- статуса на неосъждано лице на подсъдимия С. (по отношение на който е установено, че след извършване на инкриминираното деяние, през 2018 г., е бил освободен от наказателна отговорност с налагане на административно

наказание на основание чл. 78а от НК за престъпление по чл. 343б, ал. 3 от НК) и изрядното му процесуално поведение;

- чистото съдебно минало на подсъдимата Я. към момента на извършване на инкриминираното престъпление (по отношение на същата са налице данни за последващо осъждане с влязла в сила на 14.01.2016 г., което обстоятелство характеризира в отрицателен план нейната личност, но не променя статуса ѝ на неосъждано лице към момента на деянието), по-ниската ѝ лична обществена опасност, обусловена от констатираната у нея емоционална нестабилност и оказаното ѝ влияние от страна на приятеля ѝ подсъдимия И., проявената критичност към извършеното и депозирането на обяснения на досъдебното производство, подпомогнали разкриването на обективната истина;

- чистото съдебно минало на подсъдимия Д. към момента на извършване на инкриминираното престъпление, който също е бил осъден за деяние, извършено след инкриминираното по настоящото производство престъпление, и относително по-краткия период на участието му в групата – до м. януари 2012 г.;

- добросъвестното процесуално поведение на подсъдимия Н..

Касационната инстанция счита, че по отношение на всички подсъдими, с изключение на подсъдимия Б., е подценено значението на темпоралната отдалеченост на момента на извършване на престъплението (м. октомври 2011 г. – 27.06.2012 г. и продължителността на срока на наказателното производство, за което забавяне подсъдимите С., И., Я., Д. и Н. не са допринесли с процесуалното си поведение. Това обстоятелство съгласно практиката на ЕСПЧ по приложението на чл. 6, § 1 от ЕКПЧ предпоставя необходимост от приложението на ефективен компенсаторен механизъм за поправянето на нарушението, каквато мярка е възможността наказанията на осъдените лица да бъдат намалени. Съгласно критериите, формуирани в решението на ЕСПЧ по делото „Димитров и Ханъмов срещу България”, § 128, в случаите на забавено правосъдие съдилищата следва да признаят неспазването на изискването за разумен срок на чл. 6, § 1 по „достатъчно ясен начин” и да компенсират подсъдимия „по изричен и измерим начин”. Това означава, че компенсацията следва да бъде изрична и реална – да е от такова естество и в такъв обем, че практически да облекчи положението на подсъдимия и да възстанови накърнените му права. Затова в практиката на ВКС нарушението на разумния срок за разглеждане и решаване на делата се преценява като смекчаващо обстоятелство със съответната тежест и значение в зависимост от конкретния срок на забавата и причините за допускането ѝ, включително и като такова с изключителен характер.

Настоящият съдебен състав се солидаризира с последователно застъпеното становище на предходните инстанции за отсъствие в конкретния случай на обективни основания за определяне на наказанията, които подсъдимите следва да понесат, при условията на чл. 55, ал. 1, т. 1 от НК, но счита, че е наложителна допълнителна редукция, която пълноценно да компенсира засегнатите от забавянето на процеса техни права. На фона на съотношението между обективно наличните смекчаващи и отегчаващи обстоятелства, обуславящи определянето на наказание при лек превес на смекчаващите обстоятелства около и под средния размер на предвидените за

съответните престъпления санкции по отношение на Ц. И. и Н. С., и при превес на смекчаващите обстоятелства – по отношение на подсъдимите К. Я., Г. Д. и Н. Н., редукцията на наказанията им към минималната граница на санкционните части на съответните разпоредби би се явила ефективна и справедлива компенсация за тях, съобразена и с обществения интерес. С оглед изложеното настоящият съдебен състав приема за справедливи наказания, както следва: по отношение на подсъдимия С. – три години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК, пет години лишаване от свобода и глоба в размер на 20 000 лева за извършеното престъпление по чл. 354а, ал. 2, т. 1, пр. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 от НК и съответно намаляване на определеното по реда на чл. 23, ал. 1 от НК общо най-тежко наказание лишаване от свобода на пет години, а присъединеното на основание чл. 23, ал. 3 от НК наказание глоба в размер на 40 000 лв. глоба – на 20 000 (двадесет хиляди) лева; по отношение на подсъдимия И. – четири години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК, шест години лишаване от свобода и глоба в размер на 20 000 за извършеното престъпление по чл. 354а, ал. 2, т. 1, пр. 2 и т. 4, вр. ал. 1, вр. чл. 29, ал. 1, б. „а“ и б. „б“ от НК и съответно намаляване на определеното по реда на чл. 23, ал. 1 от НК общо най-тежко наказание на шест години лишаване от свобода, а присъединеното на основание чл. 23, ал. 3 от НК наказание глоба – на 20 000 (двадесет хиляди) лева; по отношение на подсъдимата Я. – три години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК, три години и шест месеца лишаване от свобода и глоба в размер на 20 000 (двадесет хиляди) лева за извършеното престъпление по чл. 354а, ал. 1, пр. 4 от НК и съответно намаляване на определеното по реда на чл. 23, ал. 1 от НК общо най-тежко наказание лишаване от свобода на три години и шест месеца, като присъединяването на наложената глоба към най-тежкото наказание на основание чл. 23, ал. 3 от НК следва да бъде отменено; по отношение на подсъдимия Д. – три години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК; по отношение на подсъдимия Н. – три години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК, което следва да бъде изтърпяно при първоначален общ режим на основание чл. 57, ал. 3 от ЗИНЗС.

Наличните смекчаващи обстоятелства, отчетени по отношение на подсъдимия Б., техният брой, относителна тежест и значение преобладават над обективно наличните отегчаващи обстоятелства, като също обосновават извод относно необходимостта за смекчаване на наказанието му – от девет на седем години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1, вр. ал. 1 от НК.

Независимо от размера на наложеното по отношение на подсъдимия Д. наказание лишаване от свобода, обстоятелствата, реално отегчаващи отговорността му, аргументират извода за необходимост от ефективно изтърпяване на наказанието. Последващото (след извършването на разглежданото престъпление) осъждане на касатора, макар че само по себе си да не се отразява върху визираното от чл. 66, ал. 1 от НК изискване за

приложението на условното осъждане – лицето да не е осъждано на лишаване от свобода за престъпление от общ характер, има пряко отношение към характеристикните данни на дееца, като очертава личността му в негативен план. А тази констатация обуславя извод, че за постигане на действително поправяне на подсъдимия е необходимо ефективно изтърпяване на наложеното му наказание, макар и в нисък размер. Липсва необходимост за осъждане на възможностите за условно осъждане по отношение на останалите подсъдими, поради наличието на формални пречки за приложението му.

Въз основа на изложените аргументи ВКС прие за частично основателни доводите на защитниците на подсъдимите за наличие на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 3 от НПК. Нарушението може да бъде отстранено от настоящата инстанция чрез изменение на атакувания съдебен акт в посочения смисъл. За пълнота следва да се маркира само, че останалите отправени с жалбите в условията на алтернативност конкретни искания за оправдаване на подсъдимите по повдигнатите им обвинения или връщане на производството на досъдебната фаза са изначално неизпълними, защото не са включени в правомощията на касационния съд. Извън хипотезата на чл. 354, ал. 5, пр. 2 от НПК, каквато не е налице в разглеждания случай, ВКС се произнася само в рамките на установените факти, като при наличие на съответните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 – т. 3 от НПК може да върне делото за ново разглеждане само на въззивната или на първата инстанция.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 2, т. 1 вр. ал. 1, т. 3 от НПК Върховният касационен съд, първо наказателно отделение,

Р Е Ш И:

ИЗМЕНЯ присъда № 4 от 24.04.2019 г., постановена по ВНОХД № 156/2016 г. по описа на Апелативния специализиран наказателен съд, в частта за наложените на подсъдимите наказания, както следва:

НАМАЛЯВА наложеното на подсъдимия В. Е. Б. наказание девет години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 1, вр. ал. 1 от НК на СЕДЕМ ГОДИНИ лишаване от свобода.

НАМАЛЯВА наложеното на подсъдимия Н. И. С. наказание пет години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК на ТРИ ГОДИНИ лишаване от свобода; наложените му наказания седем години лишаване от свобода и 40 000 лева глоба за извършеното престъпление по чл. 354а, ал. 2, т. 1, пр. 2, вр. ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 от НК – на ПЕТ ГОДИНИ лишаване от свобода и глоба в размер на 20 000 (двадесет хиляди) лева; определеното по реда на чл. 23, ал. 1 от НК общо най-тежко наказание лишаване от свобода за срок от седем години лишаване от свобода – на ПЕТ ГОДИНИ лишаване от свобода, а присъединеното на основание чл. 23, ал. 3 от НК наказание глоба в размер на 40 000 лв. глоба – на 20 000 (двадесет хиляди) лева.

НАМАЛЯВА наложеното на подсъдимия Ц. Г. И. наказание шест години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК на ЧЕТИРИ ГОДИНИ лишаване от свобода; наложените му наказания

осем години лишаване от свобода и глоба в размер на 40 000 лв. за извършеното престъпление по чл. 354а, ал. 2, т. 1, пр. 2 и т. 4, вр. ал. 1, вр. чл. 29, ал. 1, б. „а“ и б. „б“ от НК – на ШЕСТ ГОДИНИ лишаване от свобода и глоба в размер на 20 000 (двадесет хиляди) лева; определеното по реда на чл. 23, ал. 1 от НК общо най-тежко наказание лишаване от свобода за срок от осем години – на ШЕСТ ГОДИНИ лишаване от свобода, а присъединеното на основание чл. 23, ал. 3 от НК наказание глоба в размер на 40 000 лв. глоба – на 20 000 (двадесет хиляди) лева.

НАМАЛЯВА наложеното на подсъдимата К. П. Я. наказание пет години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК на ТРИ ГОДИНИ лишаване от свобода; наложените й наказания шест години лишаване от свобода и глоба в размер на 40 000 лв. за извършеното престъпление по чл. 354а, ал. 1, пр. 4 от НК – на ТРИ ГОДИНИ И ШЕСТ МЕСЕЦА лишаване от свобода и глоба в размер на 20 000 (двадесет хиляди) лева; определеното по реда на чл. 23, ал. 1 от НК общо най-тежко наказание лишаване от свобода за срок от шест години – на ТРИ ГОДИНИ И ШЕСТ МЕСЕЦА лишаване от свобода, като ОТМЕНЯ приложението на чл. 23, ал. 3 от НК – присъединяването на наложената глоба към най-тежкото наказание.

НАМАЛЯВА наложеното на подсъдимия Г. С. Д. наказание пет години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК на ТРИ ГОДИНИ лишаване от свобода.

НАМАЛЯВА наложеното на подсъдимия Н. Н. Н. наказание пет години лишаване от свобода за извършеното престъпление по чл. 321, ал. 3, т. 2, вр. ал. 2 от НК на ТРИ ГОДИНИ лишаване от свобода, което да бъде изтърпяно при първоначален общ режим.

ОСТАВЯ В СИЛА присъда № 4 от 24.04.2019 г., постановена по ВНОХД № 156/2016 г. по описа на Апелативния специализиран наказателен съд, в останалите части.

Настоящото решение е окончателно и не подлежи на обжалване и протестиране.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.